

ความสำคัญของการวิจัย

ศาสนาพราหมณ์นับเป็นศาสนาคู่เคียงกับพุทธศาสนาอยู่ตลอดมา พระมหากษัตริย์นับตั้งแต่อณาจักรสุโขทัย อโยธยา และรัตนโกสินทร์ยอมรับนับถือมาโดยตลอดและแม้จะมองย้อนไปถึงสมัยเชียงแสน-โยนก พระเจ้าพรหมมหาราชก็ทรงใช้พระนามาภิไธยตามอิทธิพลของศาสนาพราหมณ์ จึงทำให้คนไทยส่วนใหญ่ของประเทศที่จงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์ เช่นพระชนกทันทยามอรับนับถือศาสนาต่าง ๆ ที่ทรงชักนำการนับถือไว้เป็นตัวอย่าง พระมหากษัตริย์ไทยทรงนับถือศาสนาพุทธ คนไทยส่วนใหญ่ของประเทศจึงนับถือศาสนาพุทธด้วย พระมหากษัตริย์ไทยทรงยอมรับการประกอบพิธีกรรมของศาสนาพราหมณ์ คนไทยส่วนใหญ่ก็ยินดีและยินยอมประกอบพิธีกรรมทางศาสนาพราหมณ์ในบางอย่าง ตามพระผู้เป็นชนกของบ้านเมืองด้วย พิธีกรรมพราหมณ์ที่คนไทยยังนิยมอยู่ถึงปัจจุบัน เช่น พิธีตั้งศาลพระภูมิ อัญเชิญเทพเจ้ามาคุ้มครองให้อยู่เย็นเป็นสุข ซึ่งรวมไปถึงพิธียกเสาเอก เสาโท เมื่อสร้างบ้านอยู่อาศัยหลังใหม่ ก็ยังอัญเชิญเทพเจ้าให้ลงมาปกป้องรักษา ฯลฯ คนไทยก็ยังนิยมปฏิบัติเหมือนกับพระราชพิธีวางศิลาฤกษ์อาคารทั่วไปซึ่งเป็นอาคารทั้งส่วนรัฐและพระราชกรณียกิจส่วนพระองค์ ความสำคัญไม่ได้อยู่ที่ค่านิยม แต่อยู่ที่ "อิทธิพลของศาสนาพราหมณ์" ที่ทำให้คนไทยในชาติเกิดศรัทธาและรับมาปฏิบัติ โดยไม่มีการบังคับ หากแต่เมื่อปฏิบัติแล้ว ทำให้เกิดเป็นมงคล เกิดคุณงามความดี ทำให้เกิดความสันติสุข จึงทำให้เกิดการยอมรับนับถือและเจริญรอยตามมาจนถึงทุกวันนี้

อนึ่ง เป็นที่น่าสังเกตได้อีกว่า พระมหากษัตริย์ไทยทุกพระองค์ที่เป็นมหาราชจะทรงมี "พระนามาภิไธย" อันเนื่องมาจากอิทธิพลทางศาสนาพราหมณ์ทุกพระองค์ เช่น ขุนราม-คำแหงมหาราช (ขุนรามฯ มาจากพระราม) พระนารายณ์มหาราช (นารายณ์ฯ มาจากเทพเจ้าพระนารายณ์หรือพระวิष्ณู) สมเด็จพระนเรศวรมหาราช (นเรศฯ แผลงมาจากพระอิศวร) พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราช (ภูมิพลฯ มาจากพลังของ

พระภูมิหมายถึงพระพรหม) เป็นต้น เป็นเพียงข้อสังเกตเท่านั้นมิใช่เป็นทฤษฎีที่ถือเป็นกฎตายตัว ฉะนั้นศาสนาพราหมณ์ในพิธีกรรมบางส่วนจึงยังเป็นที่เคารพของคนไทย

จุดมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยในทุก ๆ เรื่องนั้น "ข้อมูลจากแหล่งข้อมูลมีความสำคัญมาก" แหล่งข้อมูลหรือประชากรศาสตร์ เป็นส่วนยืนยันในงานวิจัยบรรลุจุดมุ่งหมายของการวิจัย ข้อมูลที่มีมากเกินไปอาจใช้วิธีเลือกสุ่มข้อมูลมาเป็นตัวอย่างในทางสถิติก็อาจทำได้ หากข้อมูลนั้นคล้อยตามกัน เพื่อที่จะนำมาทำการวิเคราะห์และแปลผลไปสู่จุดมุ่งหมายของการวิจัยที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จุดมุ่งหมายของการวิจัยในเรื่อง "การศึกษาอิทธิพลของศาสนาพราหมณ์บนเกาะเมืองอยุธยา" นั้นก็เพื่อให้ทราบว่าข้อมูลอ้างอิงจนเชื่อได้ว่าอิทธิพลของศาสนาพราหมณ์บนเกาะเมืองอยุธยานั้นมีจริงในหลากหลายเรื่อง เช่น อิทธิพลต่อระบบพระมหากษัตริย์ อาทิ พระราชพิธีกลบบาตรสุเมธสังสร้างเมืองใหม่ (พ.ศ.1893) พระราชพิธีต้อนรับแขกเมือง พระราชพิธีคัมภีร์พัฒนสัตยา พระราชพิธีเสด็จทางชลมารค ฯ เป็นต้น สำหรับอิทธิพลศาสนาพราหมณ์ต่อระบบสังคมไทยสมัยอยุธยา อาทิ การตั้งศาลพระภูมิฯ การทำพิธีบวงสรวง เทวดาปลุกบานอโยธยาศัย ประเพณีการแต่งผสมสตรีชาวอยุธยา การสร้างเทวาลัยในพุทธศาสนา วัดไทย ฯลฯ รวมไปถึงการศึกษามรดกอิทธิพลศาสนาพราหมณ์ทางค่านิยมโบราณศิลปวัตถุ โบราณสถานอันเนื่องในศาสนาพราหมณ์ โดยสรุปคือ

1. เพื่อให้ทราบถึงอิทธิพลของศาสนาพราหมณ์ต่อระบบพระมหากษัตริย์
2. เพื่อให้ทราบถึงอิทธิพลของศาสนาพราหมณ์ต่อระบบสังคมอยุธยา
3. เพื่อการศึกษาถึงอิทธิพลของศาสนาพราหมณ์ค่านิยมโบราณศิลปวัตถุ
4. เพื่อการศึกษาอิทธิพลของศาสนาพราหมณ์ทางค่านิยมโบราณสถาน

ขอบัญหาในการวิจัย

การวิจัยเรื่อง "การศึกษาอิทธิพลของศาสนาพราหมณ์บนเกาะเมืองอยุธยา ระหว่าง พ.ศ.1893-2310" จะศึกษาจากข้อมูลประกอบการวิจัยดังนี้

1. ข้อมูลจากเอกสาร ใช้เก็บข้อมูลจากประวัติศาสตร์จากในประเทศไทยและต่างประเทศ ข้อมูลจากตำนานที่มีการจดบันทึก ข้อมูลจากจารึกในศิลาจารึกหรือจากจารึก

นอกศิลาที่เกี่ยวข้อง

2. ข้อมูลจากโบราณคดี จะใช้หลักฐานทางโบราณคดีที่เป็นโบราณศิลปวัตถุ และโบราณสถานที่เป็นสื่อเพื่อทำให้งานวิจัยสมฤทธิ์ผล

3. ข้อมูลจากการสำรวจภาคสนาม ทำการสำรวจเก็บข้อมูลจากภาคสนามจากภูมิประเทศจริงที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย เพื่อนำมาประยุกต์กับข้อมูลทางประวัติศาสตร์และข้อมูลทางโบราณคดี สำหรับข้อมูลภาคสนามมีความกระจายมาก ครอบคลุมภูมิประเทศหลายจังหวัด เป็นหลักฐานสำคัญที่ทำให้ข้อมูลเอกสารและข้อมูลจากแหล่งโบราณคดีแน่นแคว้นและมั่นคงยิ่งขึ้น

4. ข้อมูลทางวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่นที่เป็นมรดกศาสนาพราหมณ์ซึ่งมีกำเนิดมาจากอินเดีย และยังรักษาไว้เป็นประเพณีจนถึงปัจจุบัน

สมมติฐานการวิจัย

จากการตั้งสมมติฐานในการวิจัยเรื่อง "อิทธิพลของศาสนาพราหมณ์บนเกาะเมืองอยุธยา" นั้น สมมติว่า มีจริง จึงได้ค้นคว้าจากหลักฐานประกอบดังนี้

1. หลักฐานที่จัดเป็นประวัติศาสตร์ ใช้ข้อมูลศิลาจารึกสมัยสุโขทัยจำนวนมากอันพิสูจน์ได้ว่า ศาสนาพราหมณ์มีต้นกำเนิดจากประเทศอินเดียผ่านตรงอาณาจักรทวารวดีตามสายทางที่ 1 ศูนย์ปรชุมในพุทธศตวรรษที่ 11 และศาสนาพราหมณ์ได้แพร่ทางน้ำจนถึงศรีลังกา ชาวสุมาตรา อินโดนีเซีย เขมร จนถึงลพบุรี เป็นสายทางที่ 2 เพื่อที่จะให้เห็นว่าอิทธิพลของศาสนาพราหมณ์นั้นมีอิทธิพลบนเกาะเมืองอยุธยาได้ในพุทธศตวรรษที่ 18

2. หลักฐานจากทางจารึก ที่นครปฐมพบจารึกสมัยทวารวดีแล้ว เป็นภาษามอญ ภาษาบาลีและภาษาสันสกฤต มีทั้งจารึกบนแผ่นอิฐ บนสุรูปดินเผา และบนฐานนั้งพระพุทธรูป สำหรับที่ลพบุรีนั้น มีทั้งจารึกภาษาเขมรเพิ่มจากที่กล่าวแล้วทางนครปฐมอีกภาษาหนึ่ง จากจารึกที่ให้ประโยชน์มากของลพบุรีคือ จารึกหลักที่ 19, 20, 21 และ 22 แสดงว่าขอมเข้ามามีอิทธิพลในประเทศไทยสมัยลพบุรี

3. หลักฐานจากโบราณคดี นับเป็นหลักฐานที่สำคัญมากเพราะเป็นรูปธรรม และสอดคล้องกันทั้งหลักฐาน จารึกและหลักฐานทางประวัติศาสตร์ โดยแยกออกเป็น

3.1 ใช้หลักฐานในทางโบราณศิลปวัตถุ อันได้แก่ หลักฐานวัตถุ วัฒนธรรม และศาสนา

3.2 ใช้หลักฐานมาจากโบราณสถานอันเนื่องในศาสนาพราหมณ์มาประกอบการวิจัย

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยจำกัดขอบเขตโดยเฉพาะ "บนเกาะเมืองอยุธยา ระหว่าง พ.ศ.1893-2310 เป็นหลัก" ฉะนั้นเริ่มแต่พระเจ้าอู่ทอง (รามธิบดีที่ 1) ย้ายจากเวียงเหล็กวันสุดท้ายคือขึ้น 5 ค่ำ เดือน 5 พ.ศ.1893 สร้างกรุงศรีอยุธยาเมื่อวันศุกร์ ขึ้น 6 ค่ำ เดือน 5 ปีชาล พ.ศ.1893 ถึงวันอังคาร เดือน 5 ขึ้น 9 ค่ำ ปีgun พ.ศ.2310 ในสมัยพระเจ้าเอกทัศ จึงจัดเป็นข้อมูลวิจัยหลัก

สำหรับการค้นคว้าข้อมูลจากประวัติศาสตร์ จารึก และโบราณคดี ตั้งแต่ศาสนาพราหมณ์เกิดและขยายจากอินเดียจนเข้ามาถึงอยุธยา ให้จัดว่าเป็นหลักฐานประกอบการวิจัยอย่างสมเหตุสมผล เพื่อให้งานวิจัยครั้งนี้มีความสมบูรณ์

ข้อตกลงเบื้องต้น

การวิจัยประกอบไปด้วยเรื่องราวของศาสนาพราหมณ์เป็นเรื่องหลักใหญ่ ๆ ศาสนาอื่น ๆ เช่น พุทธ คริสต์ เช่น ๆ เป็นส่วนประกอบของการวิจัยที่จำเป็นต้องอ้างอิงสำหรับ "อิทธิพลของศาสนาพราหมณ์บนเกาะเมืองอยุธยา" ที่ทำการค้นคว้าวิจัยนั้นเป็นเหตุต่อเนื่องที่ทำให้ต้องกล่าวถึง ศาสนาพราหมณ์ที่ปรากฏอิทธิพลนอกตัวเมืองอยุธยามาประกอบ รวมทั้งอิทธิพลจังหวัดใกล้เคียงในภาคเดียวกัน และหรือรวมทั้งอิทธิพลศาสนาพราหมณ์ที่อยู่ต่างโซนแต่มีความเกี่ยวพันกันด้วยเข้ามาอ้างอิง แต่อย่างไรก็ตาม เนื้อหาของการวิจัยจะมุ่งเน้น "อิทธิพลศาสนาพราหมณ์บนเกาะเมืองอยุธยา ระหว่าง พ.ศ.1893 ถึง พ.ศ.2310" เป็นหลักสำคัญ

ข้อจำกัดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งยึดการทำวิจัยอิทธิพลของศาสนาพราหมณ์ที่อยู่บนเกาะเมืองอยุธยานับแต่สร้างเมืองใน พ.ศ.1893 ถึง พ.ศ.2310 จึงมีข้อจำกัดในการวิจัยหลักที่สำคัญได้แก่ อิทธิพลของศาสนาพราหมณ์ต่อระบบพระมหากษัตริย์ไทย ซึ่งอิทธิพลของศาสนาพราหมณ์กับสังคม

อยุธยา ความเป็นอยู่ของไทยที่อยุธยา อิทธิพลของศาสนาพราหมณ์ที่เหลือเป็นมรดกทางโบราณ
ศิลปวัตถุ และอิทธิพลทางสถาปัตยกรรมเนื่องในศาสนาพราหมณ์

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

การวิจัยเรื่อง "การศึกษาอิทธิพลของศาสนาพราหมณ์บนเกาะเมืองอยุธยา ระหว่าง
ปี พ.ศ.1893-2310 มีอิทธิพลไม่มากนัก แต่เพื่อความสมบูรณ์ของการวิจัยในบางคำศัพท์
อาจมีความหมายหลาย ๆ ทางได้ การให้นิยามนี้เป็นเพียงส่วนหนึ่ง ที่จะช่วยบรรเทาในการทำ
ความเข้าใจให้ง่ายและรวดเร็วขึ้น แต่ไม่ได้หมายความว่า "นิยาม" ของคำศัพท์ที่นำไป
เปลี่ยนความหมายเดิม หากแต่ช่วยทำให้สับสนคล้อยคลึงกับคำของคำเท่านั้น

<u>อิทธิพล</u>	<u>ความหมาย</u>
ศาสนา	อำนาจที่จูงใจให้ทำตาม ความเชื่อและนับถือของมนุษย์ที่มีองค์ประกอบ 5 ประการ คือ ศาสนา, คำภีร์, สถาบันฯ สาวก (ที่บวชในนิกาย) และการเผยแพร่
พราหมณ์	พราหมณ์ฮินดู, สาวกพราหมณ์หรือปุโรหิตหรือ พราหมณ์โบะโคะ, บุโคะ และพราหมณ์ชั้นสูง
ตรีมูรติ	สัญลักษณ์ 3 รูปแบบที่เป็นทั้งของพระศิวะ, พระนารายณ์, พระพรหม
ไสวณิกาย	กลุ่มที่บูชาเทพพระศิวะ, ตัวสัญลักษณ์เทพพระศิวะ
ไวษณพนิกาย	กลุ่มบูชาเทพพระนารายณ์, ตัวสัญลักษณ์เทพพระ- นารายณ์หรือพระวิษณุ
ศักติณิกาย	กลุ่มบูชาเทพสตรี, ตัวสัญลักษณ์เทพสตรีทั้ง รูปธรรม, อรูปธรรม
ปักเขตราชวัตร	กำหนดหลักเขตปริมณฑล
กลบบัตร	ชุดดิน วางผ้ายัน พรหมน้ำมนต์แล้วกลบดิน มีการภาวนาอธิษฐานสวดมนต์

อภิธานศัพท์ความหมาย

มัธยมกรรม

พระราชพิธีต่างๆที่จัดพอคิ ไม่ใหญ่โตมาก, ไม่เล็ก
จนเกินไป (ปฐมกรรมคือจัดเล็ก อุทมกรรมคือ
การจัดงานใหญ่โต ในพระราชพิธีต่างๆ)

เทวสิทธิ์

อำนาจตามชอบธรรมของเทพเจ้า

เทวราช

อำนาจตามชอบธรรมของราชาผู้อวตารจากเทพเจ้า
มาเกิดเป็นกษัตริย์ (สมมุติเทพ)

อวตาร

แปลงร่างอย่างศักดิ์สิทธิ์, การจำแลงกายโดย
อิทธิฤทธิ์

อาตมัน

จิต, แห่งตัวเอง,

นิยายอวทาน

เรื่องราวของเทพเจ้า(เทพเจ้าอวตาร)

ศาสนาสนิทาน

เรื่องราวทางศาสนา

พุทธศาสนาสนิทาน

เรื่องราวทางศาสนาพุทธ

ราชาธิบดี

กษัตริย์ผู้เป็นใหญ่

ภูมิพล

กำลังของพระภูมิเจ้าที่

หุตสวรรค์

ผู้ติดต่อกับเทพเจ้า

กาล

เวลา ความหมดไปของอายุ ความค่า ความตาย

พระกาฬ

ไฟนรก ไฟยิ่งใหญ่ที่เผาให้ตายในพริบตา, พระศิวะ

แม่พระธรณี

ผู้ให้ความอุดมสมบูรณ์อย่างยิ่งใหญ่ในโลก, แม่ผู้เป็น
เจ้าแห่งโลก, แม่ผู้เสียสละ, แม่ผู้ให้ความสุข

มุขลึงค์

ศิวลึงค์ ที่มีฐานโยนิเป็นองค์ประกอบ(อาจมีหาง
น้ำมนต์ไหลด้วย)

คันตระ

ลัทธิการเผยแพร่เวทมนต์, พุทธมนตรยาน, ลัทธิ
การพัฒนารูปธรรม.

ลำคูชื่อน้ำ

ลำคลองที่ขุดไว้คานน้ำ(ต้องมีน้ำอยู่ตลอดเวลา)

อภิธานศัพท์

บรมไตรโลกนาถ

ความหมาย

ผู้เหยียบ 3 โลกชั้นสูง หมายถึง
ผู้เป็นใหญ่ในโลกทั้ง 3